

Škola sa začína. A bude drahšia

Školné príde až o rok, opozícia ho napadne na súde teraz.

BRATISLAVA – Zadarmo bude len jedno vysokoškolské štúdium, ďalší titul si študent zaplatí sám. Kto nestihne školu ukončiť včas, ďalšie roky štúdia si zafinancuje tiež z vlastného vrecka. Vysoké školy nebudú môcť prijať viac diaľkových študentov ako denných.

S tým všetkým musia vysokoškooláci počítať od nového akademického roka.

Poplatky na „nadčasy“

Najdiskutovanejšia novinka vysokoškolského zákona – poplatky za externé štúdium –

začne platiť až od budúcoročného septembra. Napriek tomu sa útok na rozpočty študentov (respektíve ich rodičov) v žiadnom prípade neodkladá.

„Veční“ študenti si za predĺženie štandardnej dĺžky štúdia – napríklad z piatich rokov na šesť – siahnu poriadne hlboko do peňaženky. „Poplatky sú v rôznej výške, stanovili si ich jednotlivé fakulty,“ hovorí prorektorka Univerzity Komenského v Bratislave Anna Predmerská. Študent teológie tu zaplatí za ročný „nadčas“ 15-tisíc korún, študent lekárskej fakulty však až 40-tisíc.

O školnom rozhodne súd

Maturanti, ktorí budúci rok budú robiť prijímačky na vysokú školu, si už teraz môžu začať odkladať peniaze na školné za externé štúdium. Od budúceho akademického roka si univerzita bude od nich môcť vypýtať ročne od 30- až do 150-tisíc, vyše 100-tisíc zaplatia aj doktorandi – takýto strop na školné podľa TV Markíza určilo ministerstvo školstva. „To sú maximálne limity, cez ktoré jednotlivé vysoké školy nesmú ísť,“ povedal minister školstva Ján Mikolaj (SNS).

Jeho predchodca Martin Fronc (KDH) avizuje – školné napadnem na Ústavnom súde. Návrh už má pripravený. „Partneri z opozície sú pripravení sa pod to podpísať,“ vyhlásil pre HN.

Fronc považuje za protiústavné, že vzniknú dve kategórie externistov – tí, čo budú platiť a tí, čo nie.

POKRAČOVANIE NA STRANE 2

ČO ČAKÁ VYSOKOŠKOLÁKOV

- môžu absolvovať jedno denné štúdium bezplatne
- zaplatia za prekročenie štandardnej dĺžky štúdia
- na vysokej škole nemôže byť viac externistov ako denných študentov
- od budúceho akademického roka sa spoplatní externé štúdium – za ktoré odbory sa bude platiť, určí škola

Škola sa začína. A bude...

DOKONČENIE ZO STRANY 1

Vysoká škola si totiž bude môcť vybrať, ktoré diaľkové štúdium spoplatní a ktoré uhradí sama z peňazí od štátu. Exminister zvažuje, že požiada súd aj o dočasné pozastavenie účinnosti zákona v sporných bodoch. Za protiústavný považuje zásah do súkromného práva. „Súkromným vysokým školám novela odoberá

možnosť rozhodovať o sebe samých. Volený rektor a senát budú mať kompetencie, ktoré obmedzujú práva zriaďovateľa. Zriaďovateľ investuje peniaze do súkromnej školy a zmenou zákona kľúčové rozhodnutia budú robiť zamestnanci, teda senát, a nie zriaďovateľ školy.“ Minister Mikolaj tvrdí, že zákon je ústavne čistý.

Proti sú aj súkromníci

Problém s vysokoškolskou novelou má aj Asociácia súkromných škôl na Slovensku. Tvrdí, že je pre súkromné vysoké školstvo likvidačná. Dôvod? Obmedzenie počtu externistov, ktorí sú pre súkromné školy hlavným zdrojom príjmov a fakt, že súkromné vysoké školy nemajú dostať žiadne peniaze z rozpočtu na vedu a výskum.

„Zákon hovorí len o financovaní vedy a výskumu štátnych verejných škôl. Aj my máme záujem zúčastňovať sa na vývoji a výskume, štát by mal aspoň v minimálnej miere dotovať tieto aktivity,“ tvrdí hovorca asociácie Jaroslav Ivor.

Za čo sa bude platiť

Ktoré programy externého štúdia sa spoplatnia, určia samotné školy. „Boli by to pravdepodobne tie, o ktoré je najväčší záujem externých študentov. Napríklad sociálna pedagogika, manažment a ekonomika podniku,“ povedal pre HN prorektor Žilinskej univerzity Michal Pokorný. Zverejníť tieto údaje budú musieť aspoň dva mesiace pred podávaním prihlášok.

Časť študentov je proti školnému, časť s ním, naopak, problém nemá. „Môžeme tak obmedziť počet študentov, ktorí si chcú len vyskúšať nejakú školu, pretože ich neprijali tam, kam chceli ísť. Po roku odídu zo školy, lebo zistia, že to nie je správny smer,“ hovorí Lukáš Uhliarík zo Študentskej rady vysokých škôl.

AKÉ ĎALŠIE ZMENY ČAKAJÚ ŠTUDENTOV A ŠKOLY

- ▶ aj externí študenti môžu získať štátnu pôžičku na štúdium
- ▶ študenti v externej forme štúdia nemajú nárok na sociálne štipendium
- ▶ záverečnú prácu môžu obhajovať so súhlasom školy aj v cudzom jazyku
- ▶ školy budú rozdelené do troch skupín – odborné vysoké školy, vysoké školy a univerzitné vysoké školy
- ▶ peniaze od štátu dostane škola aj na základe uplatnenia absolventov v praxi
- ▶ činnosť a budúcnosť školy bude silnejšie ovplyvňovať akademický senát a správna rada
- ▶ kandidáta na rektora môže navrhnúť aj akademická obec
- ▶ rozpočet školy schvaľuje správna rada aj akademický senát
- ▶ škola môže prijímať komerčné úvery a pôžičky na vymedzené účely
- ▶ od zahraničných študentov môžu brať školné takmer bez obmedzenia
- ▶ najmenej 20 percent príjmov zo školného musí dať škola na štipendia

Ilustračná snímka Stocxpert

© HOSPODÁRSKE NOVINY

MONIKA LACIKOVÁ